

Î N C H E I E R E

07 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, – Svetlana Filincova

Judecători – Dumitru Mardari, Maria Ghervas

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și al avocatului Dumitru Carabețchi în interesele recurenteii Onofrei Maria ,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Onofrei Maria împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma acțiunilor ilicite a organului de urmărire penală și procuraturii și obligarea de a cere scuze oficiale,

c o n s t a t ă :

La data de 22 iunie 2015 reclamanta Onofrei Maria a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, solicitînd încasarea I din bugetul de stat a sumei de 5000 lei, prejudiciul material pentru cheltuielile de asistență juridică și a prejudiciului moral în mărime de 1 000 000 lei, precum și obligarea Procuraturii raionului Ialoveni să-și ceară scuze oficiale.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 16.07.2007 Procuratura raionului Ialoveni a dispus pornirea urmăririi penale în privința Măriei Onofrei și a altor persoane, în baza art. 165 alin. (2) lit. d) din Codul Penal.

A menționat că, după pornirea urmăririi penale au fost efectuate mai multe acțiuni ilegale în privința acesteia. Inițial a fost recunoscută în calitate de bănuită pe cauza respectivă.

Ulterior, a fost pusă sub învinuire, incriminîndu-i comiterea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) din Codul penal.

La 26.11.2013 i-a fost adusă la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire în baza art. 165 alin. (2) lit. d) din Codul Penal fiind reținută pentru 72 de ore. Tot atunci, a fost audiată suplimentar, cu privire la învinuirea înaintată și, într-un final prin ordonanța procurorului, Onofrei Maria a fost scoasă de sub urmărire penală, pe motiv că nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) din Codul penal, la fel a fost dispusă

clasarea cauzei penale, și încetarea de drept a măsurii preventive - reținerea pe 72 de ore, aplicată în privința învinuitei, care potrivit principiului general nici o persoană nevinovată nu poate fi atrasă la răspundere penală prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale.

După cum a fost stabilit, necățînd la circumstanțele cauzei care în mod evident demonstau faptul nevinovăției reclamantei, aceasta a fost ținută în calitate de bănuită și vinovată, pe un termen de mai mult de 6 ani, din momentul pornirii urmăririi penale - 16.07.2007, pînă la data emiterii ordonanței de scoatere de sub urmărire penală 09.12.2013.

În tot acest, timp Onofrei Maria a fost audiată în nenumărate rînduri, atît în calitate de bănuită, cît și în calitate de învinuită, în baza art.165 alin. (2) lit. d) din Codul Penal. Atît în timpul urmăririi penale cît și înainte de audierile efectuate de procuratură, aceasta a rețrăit sentimente de frică și anxietate, care se răsfrîng asupra ei pînă în prezent.

Totodată, în perioada pornirii urmăririi penale, reclamanta activa în calitate de administrator, la firma turistică „Onofrei Zodiac”, post de conducere, ce presupune o reputație ireproșabilă, însă a fost grav prejudiciată de acțiunile ilegale ale procuraturii și organului de urmărire penală, situația respectivă, fiind făcută publică, ea a ajuns subiect de discuții nu numai în cadrul întreprinderii enunțate dar și în întreg orașul Vulcănești.

Afirmă că, prin faptul reținerii Măriei Onofrei de către Procuratura raionului Ialoveni, i-au fost grav încălcat dreptul constituțional prevăzut de art. 25 alin.(1) din Constituția RM care statuează că, libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile, drepturi care sunt apărute și de art. 5 pct. 1 din Convenția Europeană cu privire la Drepturile Omului, care stipulează că, orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 22 iunie 2015 s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM.

Solicită reclamanta încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul său a sumei de 5000 lei cu titlu de prejudiciu material și încasarea sumei de 1 000 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 20 octombrie 2015 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Onofrei Maria, împotriva Ministerului Justiției al RM și intervenientul accesoriu Procuratura Generală a RM cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma acțiunilor ilicite de către organul de urmărire penală și procuratură și obligarea de a cere scuze. S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în folosul Măriei Onofrei prejudiciul moral cauzat conform Legii nr. 1545 din 25.02.1998 în sumă de 10 000 lei. În rest, cerința reclamantei Onofrei Maria s-a respins, ca fiind neîntemeiată (f.d.71-78).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016, au fost respinse apelurile declarat de către Ministerul Justiției al RM, Procuratura Generală al RM și de către Onofrei Maria, reprezentată de avocatul Dumitru Carabețchi cu menținerea hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 20 octombrie 2015 (f.d. 136-146).

La 31 mai 2016, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva

deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea cererii de recurs, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016 și a hotărîrii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 20 octombrie 2015 cu emiterea unei noi hotărîri prin care să fie respinsă acțiunea înaintată de către Onofrei Maria integral .

În motivarea cererii de recurs a invocat că hotărîrile instanțelor judecătorești sunt ilegale și neîntemeiate, deoarece au fost emise cu interpretarea eronată a legii, cît și cu aprecierea arbitrară a probelor(f.d149-157).

La data de 08 iunie 2016, avocatul Dumitru Carabețchi reprezentantul recurentei Onofrei Maria a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea cererii de recurs, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016 și a hotărîrii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 20 octombrie 2015 cu emiterea unei noi hotărîri prin care să fie admisă integral acțiunea înaintată de către Onofrei Maria.

În motivarea recursului a indicat că atît instanța de fond cît si instanța de apel la pronunțarea hotărîrilor au comis încălcări esențiale și nu au aplicat legea care trebuia aplicată, aplicînd eronat normele de drept material.

La data de 01 iulie 2016, Procuratura Generală a depus referință, indicînd că cu recursul declarat de către Onofrei Maria nu sunt de acord, î-l consideră ca neîntemeiat și care urmează a fi declarat ca fiind inadmisibil.

Studiind materialele dosarului prin prisma temeiurilor invocate în cererile de recurs, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și al avocatului Dumitru Carabețchi în interesele recurentei Onofrei Maria nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța

judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și al avocatului Dumitru Carabețchi în interesele recurenteii Onofrei Maria, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurenții nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel, ci au formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel sau instanța de fond, respectiv nu constituie temei de casare a actelor recurate.

Recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În acest sens, completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991*), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și al avocatului Dumitru Carabețchi în interesele recurenteii Onofrei Maria ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 269-270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și al avocatului Dumitru Carabețchi în interesele recurenteii Onofrei Maria.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecători

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari

Maria Ghervas